

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Államosdi komédia.

Pécs, 1898. szept. 9.

Háromszáz esztendő óta játszik a magyarok az ő államosdi komédiájukat, a mohácsi gyásznapi óta csaknem évről-évre iktatták be törvénykönyvünkbe azt a nagy hazugságot, hogy Magyarország önálló és független állam, más államnak alárendelve nincs, hanem saját törvényei szerint külön és idegen befolyás kizárásával kormányzandó.

Pedig hát a történelem bizonyítja, hogy Mohácsnál az önálló magyar állam végkép sirba szállt s abból ki nem kelt minden papiros törvény dacára s annak az önállóságnak a törvényekben való folytonos ismételtetése bizonyítja leginkább, hogy az a valóságban tényleg nem létezett, mert ugyan hol látott valaha a világ olyat, hogy egy tényleg önálló és független állam szükségesnek tartsa állami önállóságát törvényeiben folyton hangoztatni.

Ausztria kezdettől fogva meghódított tartományok tekintette Magyarországot s azon a címen, hogy ezt megszabadította a török uralom alól, a Habsburgok egységes monarchiájába kebelezte be, megfelelően róla, hogy a török kiűzésében talán a magyaroknak is volt egy kis részük s megfelelően különösen arról, hogy ugyanilyen címen Magyarország is jogot formálhatott volna Ausztriára, hisz Habsburg Rudolf trónját annak idején a magyarok mentették meg.

A tényleges állapot tehát háromszáz év óta mindig az volt, hogy a Habsburg uralkodók jogára alatt levő összes népek és nemzetek egy egységes birodalomba voltak összeolvasztva s csak mikor a dinasztia válságos helyzetbe jutott, egyezett bele kényszerűségből, hogy a magyarok állami önállóságukat törvényeikben ismételtessék, hisz ezek megelégedtek ezzel az önámításal is, a valóságban azért lehetett folytatni a régi nótát, mert ennek a magyar állami önállóságnak soha sem voltak olyan hatalmi garanciái, a melyek elriaszthatták volna annak sértegetőit.

A hatvanhetes kiegyezés szakasztott

ilyen megismétlése volt a magyar corpus juris-ban már egész kazallá megnövekedett önállósági nyilatkozatoknak; önámítás, semmi egyéb. Dualizmus, paritás, állami különállás: csupa frázis, melynek semmi magja nincs, mert a bécsi körök csak addig respektálták ezeket a nagyhangú kijelentéseket, míg azok az összbirodalmi eszme malmára hajtották a vizet, mihelyt azonban a magyar államiságnak törvénybe iktatott jogán az egybeolvadt összbirodalom rovására érvényesülnie kellett volna, a törvény rendelkezéseit egyszerűen sutba lökték, mert ezek ártanak a monarchia nagyhatalmi állásának, a mely megkívánja, hogy minden vonatkozásunkban kifelé mint Ausztriával egybeolvadt egységes birodalom jelentkezünk.

A hatalom érvényesülésének minden eszközét lefoglalták az összbirodalom javára, hazugsággá devalválódott a dualizmus a hadseregben, a paritás a külképviseletben, az önállósághoz való jog az anyagi boldogulhatás kérdéseiben: mindez csak azért, hogy megszoríthassuk törvénykönyvünkben azoknak a kijelentéseknek a légióját, hogy mi önálló, független, másnak alája nem rendelt állam vagyunk.

Ezzel a legeslegujabb kijelentéssel egyidejűleg azonban ismét kiadtuk a kezünkben mindazokat a hatalmi tényezőket, a melyek végre biztosíthatók volna is, hogy az az állami önállóság ne maradjon megint csak írott malaszt. Még Bécsben is csodálkoztak rajta, hogy a magyarok Königrätz után is csak ugyanazokkal a követelésekkel állottak elő, mint a nagy katasztrófa előtt s nem ragadták meg alkalmat, hogy az őket századokon keresztül fojtogató összbirodalmi eszmének egyszer s mindenkorra kitekerjék a nyakát.

Hja! de mikor megint fölülkerekedett a magyar virtus, a lovagiasság, a gavalér tempó, a mely utálattal fordul el attól az üzleti fogástól, hogy a maga hasznára fordítsa az ellenfél szorult helyzetét, ha még oly keservesen tapasztalhatta is, hogy ez az ellenfél mindig kész a kést a nyakára tenni, ha megnövekedett erőben, egészségben.

Legyünk nagylelkűek! Ez majd csak észretériti Bécsset s jobban meghódítjuk a magunk részére, mint ha kizsákmányolnók szorult helyzetét. — És nagylelkűek voltunk s ime most ott vagyunk, hogy a mikor csak emlegetni merjük is a törvényben főtartott közgazdasági önállóságunk érvényesítését, rögtön alkotmányválsággal fenyegetnek. Hisz a magyar alkotmányt akkor kobozhatják el, a mikor Bécsnek tetszik, mert azok a hatalmi eszközök, a melyek biztosíthatnák ezt az alkotmányt minden sérelem ellen ugy fölfelé, mint lefelé, ugy kifelé, mint befelé, nem a mi kezünkben vannak, hanem a támadó rendelkezésére állnak.

Elégedjünk meg tehát azzal, hogy jogaink benne vannak a törvénykönyvben, mert csak addig van alkotmányunk, míg ezzel megelégszünk, egyebekben pedig szó nélkül megfogadjuk a Bécsből jövő parancsokat; mert ha olyasféle hóbort venne erőt rajtunk, hogy élni is akarunk törvényadta önállóságunkkal, akkor rögtön lecsap ránk az összbirodalmi nagyhatalom s egy tollvonással elkobozza csillogó játékszerünket: a papiroson ékeskedő magyar államiságot lenge alkotmányos köntösével együtt, a mely pedig hej be sok jó gyerekeknek szerez igazi szellemi és még igazibb anyagi gyönyörűséget.

Ezért aztán érdemes egy kissé szemet hunyni a rideg valóság előtt s abba a boldogító csalódásba ringatni magunkat, mintha mindez csak azért volna úgy, a mint van, mert magunk úgy akarjuk. Ha másképp akarnók, hát másképp lenne, de hát nem akarjuk.

Csakhogy Bánffy báró egy kissé erősen ringat s nem gondolja meg, hogy ha a gyereket az üstökénél fogva rázza, az nem ringatás, a melytől az elalszik. Így rázza meg üstökénél a magyar nemzetet, a mikor a szemébe vágni merészkedett, hogy önálló gazdaság mellett elpusztul az ország.

Erre csak egy felelet lehet minden igaz hazafi részéről: hazugság, mert most még sem annyira koldusok, sem annyira éhhalálra várók nem vagyunk, hogy

minden iskola részére, rajz- és írószerek, térképek, tanszerek, irkafüzetek, festékek, zsebtentatartók, zsebképek a legjutányosabb áron

Engel Lajos utóda

Blancz József

könyvkereskedésében PÉCSETT, Király-utca az „Arany Hajó” szállodával szemben.

TANKÖNYVEK

a saját kenyérünket magunk meg ne ehettünk, s éhen vesznénk, ha azt a szomszéd nem dugná bele a szánkba, persze fáradozása díjául előbb a kenyérünk nagyobbik felét maga szedvén tarisznyára.

Nem, és ezerszer is nem, ennyire még nem vagyunk; de idáig juthatunk, ha még soká hagyjuk rajtunk élőködni azt a siserá hadat, a melynek a mostani papiros alkotmány élesíti a rágó szerveit. Inkább pusztuljon ez a talmi szabadság, tűnjék el a hazug államiság délibabos játéka; mert ez csak az igazi alkotmány, az igazi önálló államiság megszületését akadályozza.

Az ország bányászai Pécsen.

(Első nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. szept. 9.

Itt vannak körülünk az ország bányászai. Hozta Isten őket s járjon velük a jó szerencse!

Eljöttek hozzánk, hogy itt tanácskozzanak a magyar bányászatról és ime felénk terelték itt tartózkodásuk idejére az ország figyelmét. Egész Magyarország érdeklődéssel várja, hogy mit végeznek itt Pécsen, mert tanácskozásuk nagyfontosságú úgy közgazdaságunk, mint nemzeti kulturánk érdekeire nézve.

Az ország minden részéből városunkba érkezett bányászok nemcsak mint szakfériak töltenek be fontos szerepet a közéletben, mely szereplés közgazdaságunk felvirágzására irányul. A magyar állameszme és a nemzeti kultúra harcosai is ők, mert hiszen az ország legexponáltabb, nemzetiségek lakta vidékein töltik be hivatásukat s épen a bányászat terén van ma is még, úgy szólván, legkevesebb érvényesülése a magyarságnak, a magyar munkásnak.

Épen ezért fontos a magyar bányászat jövőjére nézve mai kongresszusuk egyik fő tárgya: a bányászatnál és kohászatnál alkalmazott tisztviselők és altisztek minősítésének kérdése. Ezzel el lesz érve, hogy a magyar bányászat tisztviselői, még ha idegen, külföldi tőke alkot is itt bányaműveket, mind magyarok lehetnek s ki lesz zárva az a ma még sok helyen fennálló állapot, hogy a magyarországi bányaművek tisztviselői idegen nemzetiségűek és idegen ajkúak. A műszaki tisztviselők magyar állampolgári joga e minősítésnek főfeltétele s így nem lesznek magyarországi bányaműveknél idegen illetőségű tisztviselők.

Fontos továbbá a magyar munkás védelme és e téren is a nemzeti politika követése. Hiszen a magyar bányamunkásokat a legtöbb téren elnyomják az idegen munkások, a minek megszüntetésén szintén fáradozik az országos bányász-egyesület. És ugyanekkor a bányászati reformok, az abszolutizmus korából maradt bányatörvény reformálása is egyik főfeladat a magyar bányászat magyar nemzeti szempontból való fejlesztése végett. A selmeci bányászakadémia műgyetemmé fejlesztése: a salgótarjáni osztály indítványa a termelés nagy exportja folytán vasiparunk jövőjét fenyegető komoly veszedelem elhárítása tárgyában: mind oly pontok, melyek méltán mutatják be az »Országos Bányászati és Kohászati Egyesület« tagjait, mint a magyar nemzeti kultúra és nemzeti közgazdaság harcosait!

Kedves vendégeinknek megérkezéséről és itt tartózkodásuk első napjáról különben alább számolunk be a következőkben:

Vendég-várás.

Kisasszony napjának reggelén nemzetiszínű zászló és a város színeit viselő lobogó hirdette a városháza tornyáról, hogy Pécs város ünnepre készül. És a Dunagőzhajós Társaság Mária-utcai palotájának ormára felhuzott

három lobogó, a nemzeti trikolor, a város színeit viselő zászló és a Dunagőzhajós Társaság lobogója szintén jelezték, hogy ünnepre készül az illusztris társaság is. A városban pedig minden ember tudta, hogy csütörtökön este érkeznek meg az »Országos Bányászati és Kohászati Egyesület« tagjai Pécsre, mint a város és a Dunagőzhajós Társaság vendégei.

Napközben aztán egymásután tüntek fel a lobogók a házak ormáin. A Széchenyi-téren a belvárosi iskolán, a zirciek főgimnáziumán, a Takarékpénztár palotáján, a »Nádor« épületén és az összes magánházakon is ott lengette az enyhe szellő a város színeit viselő, vagy a nemzetiszínű zászlókat. A városháza kapubejárátát kék-sárga lepelletel díszítették fel és a bejárat felett ott díszlett az

»Isten hozott!«

Az irgalmasok-utcáján, az országuton, az indóház-utcán mindenfelé zászlók lobogtak s a Király-utcán a pénzügyigazgatósági palotán, a »Nemzeti Kaszinó«-n és a színházon is ott volt a lobogó. Az »Otthon« kávéház terraszát izlésesen feldíszítették s a bejárat felett a bányász-üdvözlöt, a

»Jó szerencsét!«

volt olvasható. Egyébként is a városnak csaknem minden utcáján zászlók hirdették a vendégek érkezését, s kitűzték a zászlót a püspöki palotára, a »Katholikus Kör«-re és a »Polgári Kaszinó«-ra is.

Este hét órakor már ellepte a közönség a Széchenyi-térnek a városháza előtti részét. Ugyanekkor mentek ki fogatokon a vendégek elé *Majorossy* Imre polgármester, *Vaszary* Gyula főkapitány, *Tróber* Aladár főjegyző, *Nendtvich* Andor és *Rech* György tanácsosok, *Hartl* Gyula anyakönyvvezető és többen a városi törvényhatósági bizottság tagjai közül.

A perronon elég idő volt a várakozásra, mert az előzetesen tervbe vett s félnyolc órára jelzett különvonat helyett a 7 óra 53 perckor érkező budapesti gyorsvonattal jöttek a vendégek, kiknek Dombóvárig eléjük utazott *Oberhammer* Antal rendőrkapitány és ott kézbesítette nekik az elszállásolási jegyeket.

És egymásra érkeztek a fogadásra városunk előkelőségei. Megjött dr. *Fejérváry* Imre báró főispán, *Darócy* Aladár dr. titkár kíséretében; *Wurster* Antal kanonok s püspöki irodaigazgató, hogy a Szentlászlón időző püspök nevében fogadja *Teleky* Géza grófot, az egyesület elnökét. Ott láttuk *Magenheim* József belvárosi plébánost s a ciszterci és az irgalmas rendházak több tagját, a vármegyei tisztviselők közül igen sokat s a Dunagőzhajós Társaság tisztikarát *Werner* Ottó bányafelügyelővel élén, ki a gyengélkedő *Wiesner* Rajmár bányagazgatót helyettesítette. Ott voltak továbbá *Jobst* László dr., *Bodó* Aladár dr. és *Pleininger* Ferenc — lapunk szerkesztője — ügyvédek; *Ludvigh* Ferenc, városi tb. főorvos, *Kindl* József, *Graumann* János és még igen sokan. A perron előtt pedig a »Polgári Daloskör« állott zászló alatt, *Köröstyös* József elnökkel az élén, hogy üdvözlő dallal fogadja a vendégeket s ott voltak a helyi sajtó képviselői is.

A vendégek megérkezése.

Hét óra ötvenhárom perckor berobogott a gyorsvonat, melyet zúgó éljenzés fogadott. És a kocsiokból egymás után szálltak ki az érkező bányászok, a bányász-jelvényvel gomblyukaikban s fogadásukra siettek a főispán és a polgármester. A főispán üdvözölte gróf *Teleky* Géza, valóságos belső titkos tanácsost, az egyesület elnökét s bemutatta neki a polgármestert.

Majorossy Imre polgármester a vendégeket fogadó éljenzés lecsillapulta után a következőképp üdvözölte a vendégeket:

»Nagyméltóságú kongresszusi elnök úr!
Tisztelt vendégeink!

Itt a Mecsek-aljában hangyaszorgalmu nép lakja Pécs városát. Ezt a munkásságot, melyet népünk a közjó érdekében kifejt, akarták önök jutalmazni azzal, hogy kongresszusukat itt tartják meg, elfogadván a Dunagőz-

hajós Társaság és Pécs város meghívását. De nemcsak ezt akarták jutalmazni, hanem be akarták igazolni azt is, hogy Pécs városa a magyar bányászatnak otthona s ezért jöttek körülükbe, hogy itt tapasztalatokat gyűjtsenek a jövőre nézve. Legyenek körülükben üdvözölve; találják magukat otthon városunk falai között, a magyar bányászat otthonában. Azon ígéret mellett, hogy itt mindig a bányászat fejlődéséért munkára kész kart, elmét és szívet találnak, Isten hozta önöket városunkban, isten áldása kísérje lépteiket nálunk s adjon Isten »jó szerencsét!«

A polgármester lassú, meghatottságtól remegő hangon elmondott beszédét többször szakította meg az éljenzés.

Teleky Géza gróf messzecsengő, emelt hangon válaszolt az üdvözlésre:

»Tisztelt uraim!

Mikor az »Országos Bányászati és Kohászati Egyesület« megkapta Pécs város és a Dunagőzhajós Társaság meghívóját, hogy kongresszusát e nemes város falai között tartsa: már ekkor örömmel vette ezt a meghívást. És örömmel jöttünk ma ide, mert tudjuk, hogy a magyar bányászat Pécsen csakugyan otthon van. Örömmel jöttünk ide, mert itt nemcsak a bányászat otthonát, de olyan intézményt is találunk, mely hivatva van a bányászatot valóban magyarrá tenni, magyar bányamunkásokat adni a bányásziparnak. Ez az intézmény a város és a Dunagőzhajós Társaság áldozatkészségéből alapított bányásziskola! Örömmel jöttünk végre azért is, mert itt a bányászat terén értékes tapasztalatokat gyűjthetünk és megismerhetjük, tanulmányozhatjuk a bányászati alkotásokat, tudván azt is, hogy itt a magyar bányászat fejlesztésére mindenkor kész, lelkes és buzgó polgárokat találunk! Köszönöm a szives fogadtatást; Isten tartsa e város polgárait — jó szerencsét!«

Az elnök szavait folyton meg-megújuló éljen követte s az utána csillapulni alig akaró lelkes éljenzés közben felharsant a polgári dalosok üdvözlő dala:

Üdvözlünk szép társaság!
Tárt karokkal vártunk rád:
Ki a munka embere
S leszáll a föld mélyébe,
S kincseit a föld gyomrából szerzi be.
Munkátok sikert jelentsen
És áldást, nagyot teremtsen!
Isten, Isten hozott!
Pécsnek ez ünnepe;

A precíz előadott üdvözlő dal szövegét *Vész* Albert karnagy írta erre az alkalomra s az nagyban emelte az ünnepi hangulatot.

Az üdvözlő dal elhangzása után az érkezők bemutatkoztak a főispánnak és a polgármesternek s azután megkezdődött a bevonulás.

Kilencven fogat várta az érkező vendégeket, hogy szállásaikra vigye őket. A bejelentett száztizenhárom vendég közül csak tizennyolc maradt el s így összesen kilencvenöt bányász érkezett Pécsre az ország legkülönbözőbb részeiből; így: Ózdról, Körömbányáról, Petrozsényről, Prakfaluról, Selmezbányáról, Kudsirról, Salgó-Tarjánból, Nagy-Bányáról, Kis-Martonból, Budapestről, Marosujvárról, Inázórol, Ó-Radnáról, Resicáról, Sóvárról, Diós-Győrről, Besztercebányáról, Putnokról, Kassa-Hámorból, Pozsonyból, Vajda-Hunyadról, Iglórol, Szalánáról, Aknasuhatagról stb. Az elnökkel jött *Scholtz* Vilmos, m. kir. főbánya-tulajdonos, egyesületi alelnök is, Selmezbányáról.

A bevonulás pompás rendben ment, a mi *Vaszary* Gyula rendőrfőkapitány, az elszállásolási bizottság elnökének és *Oberhammer* Antal rendőrkapitány, a bizottság jegyzőjének az érdeme. És megindult a fogatok beláthatatlan sora, a bányamunkások csapata között, be a városba. Az indóház-utca elálló néptömeg folyton éljenezte a robogó fogatokat s a városháza előtt álló sokaság is lelkes éljenzéssel fogadta a vendégeket, kiket szállásaikra vittek a fogatok.

Félkilenc volt, mire a bevonulás véget

ért, de a Király-utca folyton népes maradt, az »Otthon«-kávéház előtt pedig minden asztalt elfoglalt a közönség, érdeklődéssel beszélve Pécs vendégeiről, kik midőn szállásaikon egy kissé megnyugodtak, a »Vigadó«-ba hajtottak az ismerkedési estélyre.

Ismerkedési estély.

Amint az érkezett vendégek szállásukon lerázták magukról az út porát, a Vigadó nagy termében rendezett ismerkedési estélyre gyűltek össze.

A nagy terem teljesen megtelt a kongresszusra érkezett vendégekkel, a főispánnal és polgármesterrel élükön jelenlevő megyei és városi tisztikar tagjaival és a város legelölkelőbbjeivel, kik nagyobbára a náluk elszállásolt vendégeket kalauzolva érkeztek a Vigadóba, a hol vacsora és poharazás közben töltötték az időt.

Mivel az ut fáradalmait az érkezettek kipihenni és a Pécsen töltendő időre teljes frissességüket megőrizni akarták, már éjjel körül szétoszlottak az ismerkedési estélyről s az idegenek csakhamar pihenésre tértek a számukra előkészített szállásokon. De már itt, az ismerkedési estélyen látható volt az a kellemes hatás, melyet a kedvező fogadtatás az érkezett vendégekre gyakorolt.

Nem győzték eléggé dicsérni a városnak meglepő diszítését és azt a szívélyességet, melyet megérkezésük percétől kezdve tapasztalnak s különösen az az egy-két vendég, a kinek Pécs szülővárosa, csak úgy sugárzott a boldogságtól, hogy olyan szívélyes fogadtatásra talált és hogy társaitól is csak dicsérő nyilatkozatokat hall szülővárosáról és annak lakóiról.

Péntek reggel.

Pénteken reggel már korán lehetett látni a város utcáin a lakásukból egymásután elszállingózó vendégeket, a mint a hűvösben sétára indultak, nézegetve a várost, a feltűnőbb épületeket és kirakatokat.

Sokan a helybeliek kalauzolása és magyarázatai alapján meglehetősen megismerték már a várost és bár sokan voltak olyanok, a kik szállásadóik előzékenysége folytán már lakásukon megreggeliztek, a kávéházakban is meglátszott a nagy idegen-forgalom a reggeli idejekor.

Valamennyi érkezettnek utja azonban utoljára is a sétaterre vezetett, a hol már fél nyolc órakor megjelentek az első csoportok, a megállapított program szerint a székesegyház megtekintésére.

A helybeliek kalauzolása mellett léptek be az egyes csoportok Pécs régi templomának falai közé, melynek remek diszítései gyönyörködtető látványul szolgáltak a szemeknek s a szemlélők szívét önkéntelenül is a vágy szállította meg, hogy buzgó imát mondjon az egek urához.

És a mint egymást felváltva, lassanként mindannyian megnézték a templomot s eközben már a városháza nagytermében tartandó gyűlés kezdetének órája is közeledett, mindannyian a városháza felé vették utjukat, hogy jelen legyenek a gyűlésen.

A kongresszus.

A városháza kapubejárata és lépcsőzete izlésesen feldiszitva, a közgyűlési nagyterem zöld ágakkal tarkítva s a tanácskozási asztalon egy óriási virágbokréta: így várta Pécs város székháza kebelébe a kongresszusukat tartó bányászokat.

Kilenc óra előtt egyremásra érkeztek a tagok s a város notabilitásai is, mint a kongresszus vendégei. Ott láttuk báró *Fejérváry* Imre dr. főispánt, *Trixler* Károly alispánt, *Majorossy* Imre polgármestert, *Darócy* Aladár dr. főispáni titkárt, *Salamon* József tanfelügyelőt, *Incédy* Dénes gimnáziumi igazgatót, *Perls* Ármin dr. főrabbit, *Lukrits* István táblai bírót, *Egry* Béla dr. ügyvédet, *Littke* József kamarai elnököt, *Záray* Károly kamarai titkárt, *Vaszary* Gyula főkapitányt, *Oberhammer* Antal rendőrkapitányt, *Nendtvich* Andor és *Reeh*

György tanácsnokokat, *Kiss* honvédőrnagyot és *Hetzl* honvédszázadost, *Dragonescu* Döme pénzügyigazgatót, *Lechner* Viktort, dr. *Mendl* Lajost és *Lechner* Antal, takarékpénztári igazgatót.

Teleky Géza gróf elnök és *Scholtz* Vilmos alelnök kilenc órakor belépve a közgyűlési terembe, az elnök elfoglalta elnöki székét.

— Méltóztassanak helyet foglalni!

E szavakra a teljesen megtelt padosorokban csend lett és az elnök az egyesület hetedik évi kongresszusát megnyitottnak jelentette ki. A kongresszus jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkerlte *Farbaky* István orsz. képviselőt és *Gschmandtner* Albert kir. főbányatanácsost (Selmecbánya). A választások vezetésére pedig elnökül *Harmancsok* György, kir. bányahivatali főnököt (Soóvár) és a szavazatok összeszámlálására *B. Belházy* János, min. tanácsost (Budapest), *Csia* Ignác bányamérnököt (Selmecbánya), *Szieger* Bálint igazg. főmérnököt (Nagy-Mányok) és *Tetmajer* László vasgyári főnököt (Salgó-Tarján). Üdvözölte Pécs városát a vendégszerető fogadtatásért, melyben a kongresszus tagjait részesítette, továbbá Igló és Körmöcbánya küldötteit. Megnyitó beszédeben röviden megemlékezett arról, hogy az egyesület gyermekéveit éli még ugyan, de működésében a fiatalos, férfias erő már örvedetesen nyilvánul. Nem hiába működött eddig sem az egyesület és eddigi tevékenysége biztosszáloga annak, hogy a jövőben megszilárdulva, a magyar bányászat fölvirágoztatása terén érdemeket fog szerezni. Szavait lelkes éljenzés között fejezte be.

Scholtz Vilmos, alelnök, állott fel ekkor szólásra. Hat éve küzd — úgymond — az egyesület a közgazdaság és nemzeti fejlődés terén. Célja törekvéseit, munkásságát a nagyközönséggel is megismertetni s annak érdeklődését a magyar bányászat iránt felkelteni. Ezért tartja évi közgyűléseit az ország különböző vidékein s azért fogadták örömmel Pécs város és a Dunagőzhajós Társaság meghívását, hogy az idén Pécsre jöjjenek. E szíves meghívásért köszönetet mond az egyesület nevében is e nemes városnak.

A lelkes éljenzés lecsillapulta után előadja, hogy az egyesület a mai kongresszus emlékére emlékérmeket veretett s egy-egy példányt átad a megye alispánjának, a város polgármesterének és az egyesület szeretve tisztelt elnökének; fogadják a mai nap emlékéül.

Majorossy Imre polgármester megköszöni a város nevében, hogy a kongresszus Pécsen szerencsétlente megjelenésével. Az emlékérmeket felejtethetetlen, kedves emlékként fogja a város megőrizni. A kongresszus lelkes éljenzéssel fogadta a polgármester szavait.

Teleky Géza gróf elnök szintén megköszöni az érmet. Érdemei nincsenek (Nem áll! Éljen!) de úgy veszi az emlékérmeket, mint barátaí szeretetének nyilvánulását.

Trixler Károly alispán szólt ezután. A megye még eddig nem szerzett érdemeket az emlékéremre, melyet most nyerni szerencsés volt. De igéri, hogy Baranyamegye mindenkor hathatósan fogja támogatni az egyesület feladata teljesítésében, a magyar bányászat és kohászat felvirágoztatása terén. Köszönetet mond az emlékéremért a vármegye nevében, mit a kongresszus éljenzéssel fogad.

Litschauer Lajos kir. főmérnök, az egyesület titkára (Selmecbánya) felolvassa most az egyesület múlt évi működéséről szóló beszámoló jelentését, melyből kiemeljük, hogy az egyesület kiadta *Kleidorfer* Ferencnek, a »Dunagőzhajós Társaság« bányászati főfelügyelőjének »Pécs vidéke ásványszénét tartalmazó *Lias* hegysége« című, németnyelvű kéziratát *Litschauer* Lajos fordításában. Az egylet vagyoni állapota volt: 46 alapító tag után 4800 frt, 127 rendes tag után 3413 forint. Az egylet összes rendes tagjainak száma 571 volt. Belépett az egyesületbe 2 alapító tag, 39 rendes tag; ez utóbbiak sorából az alapító tagok

közé átlépett 2 tag. Kilépett az egyesületből 14 tag; meghalt 3 tag. Kérvén a jelentés tudomásul vételét, »jó szerencsét« szóval fejezi be jelentését.

Teleky Géza gróf elnök indítványozza, hogy az elhalt tagtársak elhunytá felett a kongresszus jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét, a mi el is fogadtatott.

Szitnyay József polgármester (Selmecbánya) a jelentés során úgy a választmányának, mint az elnökségnek és a titkárnak buzgó működésükért a legőszintébb köszönet jegyzőkönyvi kifejezését indítványozza, a mit általános helyeslés kísér.

Litschauer Lajos felolvassa a pénztáros múlt évi jelentését. Összes kiadás volt 7092 frt, bevétel 7408; maradvány tehát 316 forint. A szintén ő általa felolvasott pénztári vizsgáló bizottság jelentése szerint a számadatok helyesek és a pénztár rendben találtatott. S ennek alapján a felmentvényt a kongresszus megadta a pénztárosnak.

Svehla Gyula, főbányatanácsos, kincstári bányagazgató (Selmecbánya) bemutatja, mint a minősítési törvényjavaslat tárgyalására küldött bizottság elnöke, e bizottság jelentését s átnyujtván az erre vonatkozó memorandumot az elnöknek, felkéri, hogy a jelentést becsássa a kongresszus tárgyalása alá.

A jelentést a kongresszus pontonként felolvasni, illetve pontonként tárgyalni határozta s *Litschauer* Lajos titkár olvasta az egyes pontokat.

Amon Ede dr. orsz. képviselő (Körmöcbánya) a javaslat első szakaszának első pontjához szólt hozzá. Az értelmi kvalifikáció megköveteléséhez hozzájárul, állampolgárság kikötését azonban közjogi szigorításnak tartja. Ennek káros következménye lehet most még a magyar bányászatra. Ez legyen a vége, de e cél most még nem hozza meg a kívánt jó eredményt, csak hátránnyal jár. Az állampolgársággal — sajnos — nincs összekötve a hazafiság. A nemzetiségi izgatók nem idegenek, azok magyar állampolgárok s még sem jó hazafiak. A magyar közönség még tartózkodó és félénk; a külföldi tőkére van utalva a magyar bányászat. Így pedig elriasztjuk a külföldi tőkét; sőt saját fiainknak külföldön való boldogulását is megakadályozzuk, mert hasonló szabályokat léptetnek akkor külföldön is ellenünkben életbe. Aztán meg a javaslat szellemi védvámának látszik, mintha gyöngéknek éreznők magunkat a külföldi elme konkurrenciája előtt. Javasolja, hogy e rész elejtessék; még várjunk ezzel, majd, ha a magyar bányászat teljesen megerősödik.

A kongresszus zajos ellenmondásokkal kísérte a szónok szavait s látszott az ülés hangulatán, hogy a szónok egyedül áll véleményével.

Scheda György bányagazgató (Resica) kijelenti, hogy a javaslat a magyar bányászat érdeke, ettől függ annak megerősödése. Az ifjuságnak kell biztosítani a bányász-pályát a külföldiek ellen. Különben is az állampolgárság megszerzése hat évi határidőhöz van kötve, a miben nincs semmi megszorítás.

Svehla Gyula ajánlja a javaslatot elfogadásra, osztozván az előtte szóló nézeteiben.

Cseti Ottó kir. főbányatanácsos (Selmecbánya), *Aradi* János bányagazgató (Praktalva) és *Csorbits* László bányamérnök (Sajó-Kaza) szóltak még a javaslat ez első pontjához, mindannyian pártolólág, mire a kongresszus változtatlanul elfogadta a hosszas vitát provokált szakaszt.

A javaslat többi része, az első fejezet 2—8., a második fejezet 9—17. és a harmadik fejezet 18—20. szakaszai szintén változtatlanul, de már minden vita nélkül fogadtattak el s az az igazságügyi és pénzügyi miniszterekhez fel fog terjesztetni.

Scheda György e ponttal egybefüggőleg indítványozza, hogy sürgettsék meg a bányatelekkönyvek átalakítására, a bányatelek-eljárásra és a régi bányatörvényre vonatkozó

reformok életbeléptetése is. »Zörgessetek és megnyitattik« : mondja az irás; mi is zörgessünk tehát addig, míg — nem ugyan a megnyorság kapui — de a magyar bányászat jobb-létének kapuja megnyílik. Sürgesse meg továbbá a kongresszus a bányatárs-pénztárak reformját is, mely a bányamunkásokra a mai szociális mozgalmak között életbevágó kérdés.

A kongresszus megbizta az elnökséget a sürgetéseknek alkalmas időben való megtételére.

Littke József, a pécsi kereskedelmi és iparkamara elnöke betérjeszti azt a memorandumot, melyben a kereskedelmi kamarának Kassán tartott kongresszusa az egységes magyar bányatörvény szükségességét ajánlja a kereskedelmi miniszter figyelmébe.

A memorandumot *Litschauer* Lajos titkár egész terjedelmében felolvassa s azt a kongresszus *Arady* János, *Csorbits* László és *Schelle* Róbert hozzászólásai után, nagy köszönettel tudomásul veszi és elhatározza, hogy e memorandum alapján megsürgeti az intézkedést a pénzügyminiszternél is.

Scholtz Vilmos alelnök benyújtotta ezután a selmecebányai bányászati akadémia újjászervezése tárgyában készített javaslatra vonatkozólag a kiküldött bizottság jelentését.

Tettmajer László ajánlja elfogadásra a jelentést és kéri a további intézkedések megtételével az elnökséget megbízni. A kongresszus ezt el is fogadta.

A jövő és az 1900. évben megtartandó közgyűlések székhelyeinek megállapítása tárgyában *Scholtz* Vilmos alelnök jelenti, hogy jövő évre Igló városa, 1900-ra pedig Selmecebánya városa hívta meg az egyesületet.

A kongresszus örömmel veszi a meghívást és kimondja, hogy a jövő évi kongresszust Igló városában tartják, 1900-ban pedig Selmecebányán, a mikor a selmecebányai bányászati akadémia fölszentelése is tartatik.

Münnich Kálmán (Igló) megköszöni a meghívást elfogadását és szíves vendéglátást ígér. Bár oly fényes fogadtatást nem adhatnak, mint Pécsen jelenleg látják, de mindenben rajta lesznek, hogy a kongresszus otthon érezze magát Iglón. Beszédét e szavakkal fejezi be: »A viszontlátásra a jövő évben Iglón!«

Farbaky István orsz. képviselő (Selmecebánya) megköszöni Selmecebánya és Bélabánya bányavárosok nevében a meghívás elfogadását.

Osztályjavaslatok nem érkezvén be a kongresszusra, az elnök a tisztikar nevében is megköszöni az egyesületnek beléjük helyezett bizalmát s az elnöki székéből *jegyzőkönyvi köszönetnyilvánítását indítványozza Pécs városnak, a Dunagőzhajós Társaságnak és a pénzügyminiszternek a pécs-bányatelepi bányásziskola létesítéséért.* A kongresszus ezt lelkes éljenzés közt elfogadja.

Scholtz Vilmos alelnök felolvassa *Borbély* Lajos vezérigazgató levelét, melyben kéri a további alelnöki működéstől felmentését. A lelkes éljenzésből kitetszett, hogy a lemondást a kongresszus nem fogadja el és arra azzal felel, hogy a vezérigazgatót újra megválasztja.

Féltizenegy volt, mikor megkezdődött a tisztikar megválasztására a szavazás és féltizenkettő után öt perccel hirdette ki *Harmancsók* választási elnök az eredményt. Beadatott összesen 61 szavazólap, egyhangulag megválasztattak

elnökké: gróf *Teleky* Géza,
alelnökké: *Gränzenstein* Béla, pénzügyi államtitkár, *Borbély* Lajos vezérigazgató és *Scholtz* Vilmos.

A választmány tagjai lettek Selmecebányáról: *Baumerth* Károly főmérnök, *Cseh* Lajos k. főgeológus, *Csési* Ottó k. főbányatanácsos, ak. tanár, *Gretzmacher* Gyula k. főbányatanácsos, ak. tanár, *György* Gusztáv k. kémlész, *Krutkovszky* Károly k. kohófőnök, *Schelle* Róbert k. főbányatanácsos, *Schwartz* Ottó dr. k. főbányatanácsos, *Hain* Ferenc társ. bányagondnok, *Tirscher* József k. főbányamérnök, *Martiny* István k. bányatanácsos, *K. Winkler*

Benő k. főbányatanácsos; a vidékről: *Arady* János, *Prakfalva*, igazgató, *B. Belházy* János, Budapest, min. tanácsos, *Bihar* Antal, *Szepes-Igló*, bányakapitány, *Böckh* János, Budapest, geolog. int. igazg., *Chabada* József, *Körmöcbánya*, polgármester, *Förster* Nándor, *Resica*, vezérigazgató *O. Á. V.*, *György* Albert id., *Akna-Szlatina*, főb. hiv. főnök, *Hönsch* Ede, *Putnok*, bányagazgató, *Hoznek* János, *Besztercebánya*, k. ügyész, *Jelinek* Ernő, *Ózd*, bányagazgató, *Mály* Sándor, Budapest, osztálytanácsos, *Neubauer* Ferenc, *Nagybánya*, bányatanácsos, *Oelberg* Gusztáv lovag, *Zalathna*, bányakapitány, *Reitzner* Miksa, *Körmöcbánya*, pénzverd. igazg., *Ruffiny* Jenő, *Dobsina*, *Sárkány* Kálmán, *Dobsina*, *Scheda* György, *Resica*, bányagazgatók, *Süssner* Ferenc, *Felsőbánya*, bányatanácsos, *Szathmáry* Béla, Budapest, miniszt. tanácsos, *Teutschl* Ferenc, *Diósgyőr*, m. áll. gépgy. főfelügy., *Tirscher* Géza, Budapest, bányakapitány, *Wagner* Vilmos, Budapest, min. tanácsos.

Ezután gróf *Teleky* Gézát négy tagu küldöttség hívta meg az ülésre, a ki meleg szavakban köszönte meg az újabb háromévre szóló mandátumot. Ugy szintén köszönetüket fejezték ki *Scholtz* Vilmos és *Borbély* Lajos is.

Gränzenstein Béla államtitkár, úgy *Wekerle* Sándor egyleti védnököt a kongresszus az alelnök indítványára táviratilag üdvözölte.

A jövő évi költségvetést 5500 frt bevételben s ugyanannyi kiadásban állapította meg az ülés.

Ekkor az üdvözlő táviratokat olvasták fel, köztük *Gränzenstein* Béla államtitkárét és *Naményi* Ambrusnak, a »Pesti Napló« főszerkesztőjének táviratát.

Több tárgy nem lévén, a kongresszus féltizenkettő után öt perccel beveződött.

A diszebed.

Délután félkét órakor a »Vigadó« nagytermében diszebeden voltak a város vendégei a kongresszus tagjai.

A délszaki növényekkel diszitett teremben keresztben hat sor asztal volt felterítve s ezeket a keleti oldalon a főasztal kötötte össze. Itt a közepén a főhelyet gróf *Teleky* Géza egyesületi elnök foglalta el; jobbra tőle báró *Fejérváry* Imre főispán, *Majorossy* Imre polgármester, *Szathmáry* Béla miniszteri tanácsos, *Scholtz* Vilmos és *Borbély* Lajos alelnökök, *Mally* Sándor miniszteri osztálytanácsos és *Töttösy* Béla kir. ítélőtáblai bíró ültek. Balra *Blaskovich* István kir. táblai elnök, *Trixler* Károly alispán, lovag *Rücker* Antal főbányatanácsos, *Farbaky* István orsz. képviselő, *Wagner* Vilmos miniszteri tanácsos és *Svehla* Gyula főbányatanácsos ültek. Átellenben *Zsotnay* Vilmos, *Littke* József, *Dragonescu* Döme foglaltak helyet és az egyetlen női vendég, *Schwarz* Gyuláné, *Körmöcbányáról*. A többi asztalok körül ott voltak a város összes kitünőségei.

Félkettőkor *Rác* Gusztai zenekara rázendítette a »Rákócy«-t, melynek hangjai azonban elveszték a helyeiket kereső vendégek morájában. A mi érthető is volt, mivel 240 vendég vett részt a diszebeden.

A menu a következő volt:

Barna-leves

Tok tatár-mártással

Vesepecsenye körítve

Husos pita

Réce-, csibe- és libasült salátával.

Fagylalt. Gyümölcs. Sajt.

Kávé.

Pécsi fehér, villányi vörös-borok.

Littke »Sport«-pezsgő.

A kiszolgálás és a menu valóban dicséretére válik *Hircy* vendéglőjének. A vendégek nem győztek elismerésüknek és meglepetésüknek kifejezést adni a pontos és jó, ügyes és gyors kiszolgálás felett.

Fejérváry Imre báró főispán nyitotta meg a felköszöntök sorát. Poharát emelte a királyra, ki nem külhódításokban kereste dicsőségét, hanem abban, hogy atyja legyen népének. Mint ilyen, együtt működik a magyar

néppel a nemzet boldogításán. Élteti ezt a jó királyt.

A főispán szavai után a zenekar rázendítette a »Hymnusz«-t s a vendégsereg felállva együtt énekelte a nemzet imádságává lett éneket s éltette a hazát.

Majorossy Imre polgármester emelkedett fel eztán szólásra. A bányászathoz — ugymond — jó föld, jó munkakedv s jó munkás kell. A jó föld megvan, a munkakedv is s a munkások is. Ezt mozdítja elő a bányász és kohászati egyesület. Ennek elnökét, gróf *Teleky* Gézát élteti, a ki a bányászat munkásait megmagyarosítani törekszik. Köszöni az elnöknek s társainak, hogy Pécs városát megtisztelték megjelenésükkel.

Trixler Károly a megye közönsége nevében üdvözlő a bányászat és kohászat szakférfiain, kiknek földadata a föld kincseit köz-kincsekké tenni.

Üdvözlő táviratok is érkeztek a bankettre: *Lukács* László pénzügyminisztertől, *Andreits* bányagazgatótól *Petrozsényből* és a »*Selmecebányai Hetilap*« szerkesztőségétől.

Teleky gróf arra a férfura emeli a poharát, ki ennek a szép vármegyének s ennek a vendégszerető városnak az élén áll s büszkén vallja, hogy neki is van része abban, hogy ott áll és úgy áll ott, amint áll. Fejérváry főispánra, erre az ő szeretett fiára, kiben neki kedve telt, emeli poharát.

Scholtz Vilmos alelnök az elnököt, *Teleky* gróft köszönti föl s aztán áttér azoknak a benyomásoknak vázolására, a melyeket bennük Pécs városa s az itt tapasztalt fényes fogadtatás keltett. Az összes vendégek — ugymond — sokat vártak Pécs városától, de amit láttak, amit tapasztaltak, az fölülmulta minden várakozásukat. Annak a nagy fejlődésnek, amelyről Pécs városa tanuságot tesz, kétségtelenül egyik nagy előmozdítója volt a bányászat s ezért viszont a város hatósága a maga részéről a bányászat ügyét mozdítja elő. Ennek a hatóságnak a fejére, Pécs város polgármesterére üríti poharát.

Csorbits László (Sajó-Kaza) lendületes beszédben köszönti föl az egyesület védnökét, azt a szellemóriást, *Wekerle* Sándort, kit oly sajnosan nélkülözünk a mai örvendetes napon.

Szitnyay József, selmecebányai polgármester az itteni törvényhatóságok tisztviselőire, különösen pedig a jó közigazgatási tisztviselők mintaképére, *Trixler* alispánra emeli poharát.

Farbaky István orsz. képviselő figyelmeztet arra, hogy a mai közgyűlés volt a hetedik, melyet az orsz. bányászati és kohászati egyesület megtartott. Ennek a számnak a szerencsés volta ma ismét beigazolást nyert, mert ma láttuk, hogy az egyesület iránt nemcsak annak tagjai, de a nagyközönség is a legörvendetesebb érdeklődést tanusította. Nem vél csalódnai, a mikor a pécsi közönségnek ezt az érdeklődését jórészt a dunagőzhajós társaságnak tulajdonítja, a mely itteni nagyszerű bányaművei által a közönség érdekeit is annyira előmozdítja. Ezt a társulatot s annak képviselőit, a jelenlevő *Rücker* Antal lovagot s a betegsége miatt oly sajnosan nélkülözött *Wiesner* igazgatót élteti.

Singer Bálint főmérnök (N.-Mányok) a vendégek őszinte köszönetét tolmácsolja Pécs város hatóságának és összes polgárainak azért a valóban impozáns fogadtatásért és páratlan vendégszeretetért, a melylyel az országos egyesület tagjait elhalmozták.

Jákó Gyula főmérnök (Selmecebánya) az egyesület alelnökét, *Gross* Ábris (Szászvár) a lelkes pécsi hölgyeket éltették, mire *Teleky* gróf ismét szót emelt és éltette a bányász és kohász asszonyokat, meg a kis bányászokat.

Rücker lovag a dunagőzhajós társulatot és Pécs városát iker testvérekhez hasonlítja, a kik között ugyan volt néha néha egy kis testvéri összezőrdülés, de azért mindig megbékéltek s kölcsönösen mozdították elő egymás javát. Erre a szíves egyetértésre s annak tartós voltára emeli poharát.

Joós főmérnök a sajtót s különösen a bányász szakajtót éllette.

E közben az idő már négy órára járt, a mikor bekövetkezett az általános asztalbontás s a társaság a legkedélyesebb hangulatban oszlott föl, hogy a város nevezetességeit a programnak megfelelően szemügyre vegye.

Látogatások.

A bankett után, mely négy órákor végződött, a vendégek meglátogatták a muzeumi kiállítást, a Zsolnay-gyárat, Uj-sörgyárat, a hadapródi iskolát s végül a Littke-féle pezsgőgyárat, a hol Littke József kamarai elnök fogadta őket.

Ezzel este is lett s a vendégek szállásaikra tértek, hogy este 9 órákor a kaszinó-estélyre jelenjenek meg.

A holnapi nap.

Ma este a »Nemzeti Kaszinó«-ban kaszinó-estély lesz a vendégek tiszteletére. Holnap pedig a »Dunagőzhajós Társaság« vendégei lesznek a kongresszus tagjai Üszöghön át Szabolcsra és Bányatelepre utazván a bányaművek megtekintése végett.

A kirándulás uti-sorrendje a következő:

Indulás Pécsről Üszöghbe reggel 8 óra 2 perckor. Indulás Üszöghből Szabolcsra reggel 8 óra 20 perckor.

A bányászati és kohászati kongresszus tagjainak üdvözlése, mely után az üzemi hivatalnokok vezetése mellett öt csoportban a bányaműnek megtekintése.

Ezután reggeli az indóház melletti erdőcskében (kedvezőtlen idő esetén a Zsigmondakna irodájában.)

Indulás Szabolcsról Üszöghbe d. e. 11 óra 15 perckor. Indulás Üszöghről Bányába d. e. 11 óra 35 perckor.

Bányagondnok üdvözlö az érkezőket, az »András«-akna bányaművek és a kir. bányaiskola megtekintése; ezután frissítő felszolgálása a bányatelepi sétátéren; a »Schroll«-akna megtekintése, a villamos bányalámpák- és gyújtó-készülékek bemutatása.

Ebéd előtt, mely 2 óra 40 perckor lesz találva, az ebédlő-terem előtt a bányászati és kohászati kongresszus tisztelt tagjainak lefényképezése.

Indulás a Bányából Üszöghbe este 6 óra 32 perckor. Indulás Üszöghből Pécsre este 6 óra 52 perckor. Érkezés Pécsre este 7 órákor.

Időzés Szabolcsra: 2 óra 35 perc. Időzés Bányán: 6 óra 42 perc.

Este 8 órákor a színházban diszeloadás fejezi be a holnapi nap ünnepeit.

H i r e k.

Pécs, 1898. szept. 9.

Kisasszony napjáról.

Tegnap ünnepelte a katolikus egyház egyik legnagyobb Mária-ünnepét, a Szűz anya születésének emlékére. A Kisasszony-napját a hetedik század óta üli meg az egyház, még pedig processziókkal, mikor a tarka színű Mária-zászlókat körülhordozzák a virággal és lombokkal behintett utakon.

Kisasszony-napjára esik a legtöbb bucsu Magyarországon, mert a Máriának ajánlott templomok legnagyobb része e napon tartja meg az évi bucsút.

Ez a nap az őszi vásárok kezdő napja is. E napon szerzi be a földmives ember a télire való gunyát. A katolikus ember e napon bucsuzik el a verőfényes nyártól, mert azt tartja, hogy mikor már a fecskemadár vándor-utra indul: itt az ősz. Már pedig a megfigyelések szerint a fecske csakugyan Kisasszony-napján indul el a déli szebb hazába.

— Elmult Kisasszony-napja is, őszre jár már az idő! — mondja a falusi ember.

És odakün a szabadban, a mező, az erdő fölött alkonyatkor nyirkosodik is már a

levegő, és a rakoncátlan szellő ugyancsak üzhajtja az ökönyát. A lég már nem acélsilogásu többé és az égen szürke fellegek verődnek csoportba.

A mezőn, a réten az őszi kikerics az uralkodó és a füvek eleven zöldje bágyadt, halovány színbe megy át, melyből szomoruan emelkedik ki az elszáradt ökörfarkkóró és a számarbogatás zöldsínű ága.

Ilyenkor Kisasszony-napján a boszorkány-pihe és legényhűség virágait már szertefutta a szeptemberi szél és belegabalyította az ökönyál tapadó szövetébe. Tarló alig akad itt-ott, és a kukorica is egyre sárgább, zörgősebb lesz, veszedelmére a tapsifülesnek és a róka komának. Kisasszony-napjára az őszi lucernát is lekaszálták már, és a kukoricába szorult a róka meg a nyul; a határok bokrai, reketyései közé a fűrj és a fogoly. A hangtalan csöndet a mező fölött puskaropogás töri meg, a szivekbe pedig belopja magát a haldokló szeptember hangulata. És mikor tegnap Kisasszony-napján megkondultak a templomi hangok, a falusi ember úgy érezte, hogy temetési ének ez a nyár ravatalánál. Es hogy mennyire igaz volt ez az érzése, bizonyítja az a hír is, hogy a fogarasi havasokra tegnapelőtt éjjel nagy hó esett s a kelő nap fehér teli ruhában találta a vén hegyeket.

Nálunk a legszebb idő jött Kisasszony-napjára. Egész nap derült, ragyogó volt az ég s az őszenek jele legtelegb egy-egy sárguló levélben látszott az ut mentén. Dél előtt templomainkban ünnepies istentiszteletek voltak; délután pedig kirándulásokra ment a közönség.

Mert már sietve fel kell használni a jó időt a kirándulásokra. Ime elmult ma már Kisasszony-napja is; távoznak a vándormadarak s nemsokára eljön az idő, mikor a városba szorul az élet és az ősz hervasztó, hideg szele tarol le zöld lombot és nyiló virágot.

Napirend 1898. szeptember 10-én.

Naptár: szombat, szept. 10. — Róm. kath.: Miklós. — Prot.: Jodók. — Görög-kel.: (aug. 29.) Iván. — Zsidó: S. Nezarim. — Nap két 5 óra 15 perckor; nyugszik 6 óra 4 perckor. — Hold két éjféltkor; nyugszik 3 óra 21 perckor délután.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: derült, száraz, meleg idő várható.

Diszeloadás a színházban este 8 órákor. Szinrekerül »Charlie nénye«, angol bohózat.

— (Az államtitkár érkezése.) Gränzenstein Béla, pénzügy - miniszteriumi államtitkárt szintén várták tegnap este a bányász-kongresszus tagjaival. Az államtitkár azonban tegnap nem jött meg; hanem ma, pénteken este jön meg Budapestről a nyolc órai gyorsvonattal, hogy holnap a bányászok bányatelepi kirándulásán résztvegyen. Fogadtatására kimennek a főispán, a polgármester és a bányász-kongresszus elnöksége.

— (Vasúti állomásunkon) létesítendő építkezések biztosítása tárgyában e hó 6-án volt Budapesten, a m. kir. államvasutak építkezési főosztályában, a versenytárgyalás. Beérkezett kilenc ajánlat, melyek között egy pécsi is van. Az ajánlattevők nevei és az ajánlati összegek a következők: Hirschl Ede és Vaskovics Antal ceglédi társaság 372.328 forint 37 krral, Löwy Mór fiai simontornyai cég 354.155 frt 95 krral, Schlauch Imre 335.604 frt 57 krral, Grünwald testvérek budapesti cég 326.298 frt 96 krral, Mandel János mármaroszigeti cég 312.784 frt 10 krral, Benedek Dezső budapesti cég 311.204 frt 51 krral, Gerster Béla és Kreiszl Géza budapesti társaság cég 310.425 frt 46 krral, Eisner Emil és Ehrlich Adolf zágrábi társaság cég 309.968 frral és Schiffer Miksa budapesti cég 289.078 frt 64 krral. Az ajánlatokat döntés végett az igazgatóságához terjesztették föl. Iparosainkra nézve legkivánatosabb volna, ha Schlauch Imre építészünk nyerné el ezen nagy vállalatot, mert akkor kizárólag helybeli iparosok készítenék e

nagy művet, míg ha más kapja meg, úgy iparosaink összetett kézzel nézhetik, hogy az idegen iparosok miként visznek el Pécsről ezeket.

— (Veni sancte a liceumi templomban.) A pécsi püspöki jogliceumi templomban folyó hó tizenegyedikén (vasárnap) délelőtt 9 órákor ünnepélyes »veni sancte« fog tartatni, kérve a bekövetkező iskolai évre az Isten segítségét.

— (Kinevezések.) Ihmatovics Aladár szentendrei királyi járásbirósági joggyakornok, a kaposvári királyi törvényszékhez aljegyzővé, — Németh Aladár pécsi királyi törvényszéki díjnok a pécsi királyi járásbirósághoz írnokká neveztettek ki.

— (A hus- és borfogyasztási adók megváltása.) A polgármester a következő hirdetést adta ki: A bor- és husfogyasztási adóknak községenként megváltás utján való biztosítása elrendeltetvén, ennek a városra nézve biztosítása céljából megejtendő egyezkedési tárgyalásokra határidőül f. é. szeptember hó 12. napjának d. e. 9 órája a város közgyűlési termébe kitűzetvén, felhivatnak az adóköteles felek, miszerint ezen adók megváltása iránt velük is tartandó egyezkedési tárgyalásnál fenti helyen és időben vegyenek részt, — és pedig vagy mindannyian, vagy legalább a többség személyesen, vagy magukat kellő írásbeli felhatalmazással ellátott megbízott vagy megbízottak által képviseltessék. A meghatalmazás vagy közjegyző előtt, vagy egy pénzügyőri közeg és általa kifogástalannak ismert két tanu előttemezésével állítandó ki.

— (A főpincér kára.) Az uj-dombovári állomási vendéglő főpincére már több ízben vette észre, hogy az általa kezelt kézipénztárból mindig kisebb-nagyobb összeg hiányzik. Végre gyanakodni kezdett Fischer Ignác pékinásra, ki a hajnali órákban friss süteményt szokott az állomási vendéglőbe hozni. E miatt fel is kereste az inas gazdáját, Dobó Mátyást, megkérdezvén tőle, nem vett-e észre valamit a fiunál, a mi gyanuját megerősíthetné. Dobónak ekkor eszébe jutott, hogy bizony alapos lehet a gyanu, mert két legénye a mult napokban Kaposvárott volt, honnan 2—2 öltöny ruhát és gyűrűket hoztak magukkal. Fischert ennek alapján a csendőrség vallatóra fogta, a ki be is vallotta, hogy álkulcsossal naponta megdézsmálta a pénzfőket, mert midőn az állomásra 12 óra tájban éjjel kijött, a főpincér még rendesen szundikált. Beismerte, hogy egy-egy 30 frtot és egy-egy 80 frtot lopott, mely összegeknek egy részét elásta. A megjelölt helyen találtak is pénzt, egy tula órát, továbbá egy női arany óráról szóló zálogcédulát.

— (Az államvasutak munkástelepei.) A magyar királyi államvasutak munkástelepeinek intézménye — melyet pár év előtt kezdtek a nagyobb városokban meghonosítani — fényesen bevált. Ilyen munkástelepet szerveztek nemrég Dombóvárott is, s mivel az eredmény a munkások életviszonyainak biztosítására úgy itt, mint egyebütt teljesen megfelelő volt, most az államvasutak igazgatósága ismét új munkástelepeket szervez. Ilyen munkástelepet kap a közel jövőben Pécs is.

— (Betörés.) Nagy István, drávaszabolcsi lakos házában egyik közelmúlt éjjel betörők jártak. Az ablakon át hatoltak be a szobába, a hol senki sem volt s így a betörők egész nyugodtan pakkolhatták össze az ott talált portékát s azzal odább álltak. A betörést a káros csak reggel vette észre, azonban a betörőknek akkor már nyomuk veszett. Most keresik őket.

— (Leégett erdő.) Dombóvár mellett nagy erdőégés volt. Az ugynevezett Adorján-erdő gyuladt ki ismeretlen okból és huszonkét holdnyi területen le is égett. A tüzet csak nagynehezen bírták lokalizálni, a kár azonban így is több ezer forintra rug.

— (Emberkinzás egy horvát börtönben.) Lapuch István betűszedő a pécsi bányász-sztrájk után, melynek felszítá-

sában tevékeny része volt, Horvátországba vándorolt s a tartománygyűlési választás alatt egyik lelke volt a szociálista mozgalomnak. Ismeretes dolog, hogy a zendülést, melyet a szociálisták támasztottak, a katonaság elfojtotta és a vezetőket börtönbe vetették. Lapuch a mitrovicai fegyházba került s onnan szabadult ki a minapában. Pécsre visszakerülve, a következő leleplezést küldte a »Népszavá«-nak azokról az állítólagos barbár kegyetlenségekről, melyeket a mitrovicai fegyházban a foglyokkal elkövettek: »Annak idején — így szól — 67 embert fogtak el és ítéltek fegyházbüntetésre. Tízet közülük máris kivitték a mitrovicai temetőbe s rövid időn elpusztul közülük megint legalább tíz. Elítélésük előtt — tehát a vizsgálati fogság alatt — külön zárkákban tartották őket nyolc teljes hónapig. Ez idő alatt valóságos pokoli kínzásnak vetették alá őket, mert vallani nem akartak. Sós heringet adtak nekik, s midőn vizet követeltek, hogy szomjukat olthassák, nem kaptak, ha pedig mély álomba merültek, hirtelen fölébresztették, kihallgatás alá fogták. Ha nem akartak vallani, cellájukba vitték és körben gyorsan futniok kellett mindaddig, míg csak össze nem estek. Ekkor aztán a börtönőrök kutyakorbácsal addig verték, míg a vér nem jött ki a testből. Midőn elérték, hogy félholtan ott feküdt a vizes földön, ott hagyták őt és egy másikat vettek elő. Másnap ismétlődött e kínzás. Voltak olyanok is, akiktől csakhogy valamit kipréseljenek, fogókkal tépdesték, úgy, hogy e kínzás következtében még a vizsgálati fogság alatt ketten, Horvátics Duszó és Markovics Iliameghaltak. A főügyész az ilyen torturák után maga jött a cellákba és felszólította őket, hogy ha nem akarnak még rosszabb bánásmódot, úgy valljanak. Erre Lapuch ajtót mutatott az ügyésznek, ki rajta ezért boszuját töltötte. A legrosszabb, miazmákkal telt cellát adatta neki, hol a víz a falakról csurgott le, ágy helyett csak egy szalmazsákot, mely a földön vala, ahol a víz — miután lefolyása nem volt — állott, így a szalmazsák folyton vízben feküdt. Ebben az időben mellbeteg lett, s tuberkulózist kapott.«

— (Életmentő hajóskapitány.)

Mohácsról jelenti tudósítónk, hogy szerdán este hét órakor az Albrecht személyszállító gőzös elindulásakor egy csónak, melyben három ember ült, a gőzhajó elejéhez ütődve, fölfordult és a benne ülők a Dunába estek. Buchberger Leó, a gőzhajó kapitánya rögtön a vízbe vetette magát és saját életének kockáztatásával mindhárom embert szerencsésen kimentette. Megható jelenet volt — mondja tudósítónk telegrammja — mikor a megmentett emberek összekulcsolt kézzel, könybelábadt szemmel hálálkodtak derék megmentőjüknek.

(**Tolvaj csemeték.**) *Schwarzenberg* Izidor villányi kereskedő boltjába belopózott két fiatal suhanc, *Bachesz* Jakab és *Bachesz* János s onnan elloptak különféle árukat. Már odább akartak a lopott portékával állni, mikor a kereskedő észrevette és elfogta őket. A tolvaj csemetékkal most majd a bíróság végez.

— (**Uj bolygó.**) Witt Gusztáv, a berlini Urania csillagvizsgáló fiatal csillagász a új bolygót fedezett fel egy olyan régióban, a melyben eddigelé bolygó létezéséről senkinek sem volt tudomása. Ez a régió a Mars és Föld között van. A felfedezés csillagászati körökben nagy feltűnést keltett, a mennyiben a bolygók sorrendjét megváltoztatja. A sorrend eddig a következő volt: Merkúr, Vénus, Föld és Nap, ezután pedig a bolygók így következnek egymásután: Merkúr, Vénus, Föld, az új bolygó és a nap. Az új bolygó nagyságra nézve tizedrendű, körülbelül akkora, mint a Merkúr.

— (**Pusztul a Bakony.**) A betyáromantika ősi színhelye, a Bakony legnagyobb ösrengetegekének egyike, a szent-gáli erdő nemsokára már csak az emlékezetben fog élni. Mint egyik veszprémi ujságban olvassuk, a tizenhatezer hold területen fekvő óriási erdő-

seget kiirtják. Már négy esztendeje, hogy hozzákezdtek az irtáshoz, de idáig csak apró részletekben vágták, az idén azonban teljes erővel hozzáláttak és egy év múlva a dús lombok helyén pusztaság fog elterülni.

— (**Beszélő számok.**) A statisztikusok foglalkoznak legkomolyabban az orosz császár béketervével. Nagy hullámverést okozott az a kő, a mit a fehér cár dobott bele a statisztika kutjába, napról-napra az tanulságos szám adatok valóságos gyöngyeit veti felszínre. Egy külföldi tudós érdekes párhuzamot vont az európai nagyhatalmak katonai és közművelődési kiadásai között, majd kiszámította, hogy egy-egy polgárt milyen arányban terheli a kétféle kiadás a különböző államokban. Az első kivételes hely Svájcé, a hol arányban a többi államokkal, legmagasabbak a közoktatási és legalacsonyabbak a katonai kiadások. A svájci polgár ugyanis 7.55 frankot fizet évenként a tanügyre s csak 4.40 frankot a katonai budgetre. Alább adjuk sorrend szerint a többi európai államokat s természetesen fölösleges is megjegyezni, hogy a nagyobbik szám a katonai, az aránytalanul kisebbik pedig az évi kulturadót jelenti fejenként. Tehát: Franciaország: 20.80 frank és 3.65, Németország: 10.45 frank és 2.40, Anglia: 19.25 frank és 2.75, Olaszország: 8 frank és 1.85, Ausztria-Magyarország: 7.05 frank és 1.75. Legérdekesebbek azonban az Oroszországra vonatkozó szám adatok. A fehér cár 5 forintot kap minden alattvalójától hadserege fenntartására és csak mintegy öt krajcárt iskolák építésére, tanítók fizetésére és az orosz gyermekek nevelésére. Csakugyan igaza van II. Miklós cárnak: ez már magában véve is elég »katakizma.«

— (**Tolvaj a malomban.**) *Boros* János löcsei molnár malmába belopózott a napokban egy *Dofatics* István nevű egyén s ott felrakva egypár zsák lisztet, azzal megugrott. A lopást a molnár csak később vette észre, de azért a nyomozás során mégis el tudták fogni a tolvajt, a kinél a lopott lisztet meg is találták. Büntetését most majd a bíróság fogja kiróni a lisztlopásért.

— (**Vasuton a Jungfrau csúcára.**) Pár nap múlva megnyitják Svájcban azt a vasutat, mely az Alpések egyik legmagasabb csúcára, a Jungfrau-ra fölvisz. Egyelőre csak a Schedidey-gletsert kapcsolja össze a hegy lábával, de már a jövő esztendőben hozzálátnak a páratlan mű befejezéséhez. A hajtóerőt a villamosság szolgáltatja, melynek forrása egy hatalmas vízmű. A szükséges vizet egy hatalmas hegyi folyam adja, melyet ezerháromszáz méter távolságból vezettek a gépházhoz. Ez a vízmű kétezer voltaerőt bocsát a vállalkozók rendelkezésére, ami nemcsak arra elegendő, hogy a kocsikat felszállítsa a Jungfrau-csúcsig, de még a világításra szükséges villamosságot is produkálja. Ennek pedig nagy szerepe jut majd, mert egészen fent a Jungfrau csúcán két olyan reflektort fognak felállítani, melyhez hasonlót még eddig nem látott a világ. Az egyik, mint egy hatalmas csillag fogja bevilágítani a bodeni tavat és a Jura-hegység egy részét, sőt egészen komolyan állják, hogy sötét éjszakákon Straszbургig és Milanóig fog eljutni a fénye. Az egész vasut 1904-ben készül el és azontul bárki a legkönnyebben juthat majd fel a Jungfrau csúcára, holott eddig a legmerészebb turisták közül is alig egynehánynak sikerült az ilyen vállalkozás.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —

Bpest, szept. 9.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 8.71; későbbi szállítás: —. — *Tengeri*, szept.: 4.65; őszre: 5.18. — *Rozs*, őszre: 6.88. — *Zab*, őszre: 5.42.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 255.90. — Magyar hitelrészvény: 390.25 — Államvasut: 351.—

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1898. szept. 9. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 662 mm. (emelkedő.)
Hőmérsék = 14.9 °C

» maximuma: 23.0 °C

» minimuma: 16.1 °C

Párányomás: 10.8 mm.

Relatív nedvesség: 86%

Felhőzet: ☉.—

Szélirány s erő: N E 1.

Csapadék 24 órai: ☉.—

Száraz, meleg.

Dr. Czírer

Törvénykezés.

§ A hálátlan fiu. Aderjason Cuni János odavaló lakos rossz viszonyban volt apjával, úgy hogy az szomszédjához, id. *Bonyár* Péterhez fordult azzal az ajánlattal, hogy átad neki egy darab földet s vizontszolgálat fejében *Bonyárék* kötelesek őt életfogytig eltartani.

A szerződés ilyen értelemben megkötöttén, az öreg Cuni *Bonyárék*hoz költözött, de nem sokáig vette igénybe azoknak gondoskodását, mert rövid idő múlva elhunyt, s a föl, természetesen a *Bonyáréké* maradt.

Ez nagyon bosszantotta Cuni Jánost, az elhunyt fiát és szomszédja ellen folyton ellenséges indulattal volt, sőt a folyó évi marcius tizenkettedikén rátámadt a földön dolgozó id. *Bonyár* Péterre, hogy takarodjék onnan, mert azt a föld nem őt illeti s tetteleg is bántalmazni akarta.

A megtámadottnak segítségére sietett fia, ifj. *Bonyár* Péter s ketten alaposan megverték Cuni Jánost, úgy, hogy az tizennégy nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett, sőt a veszekedésre odasiető feleségét is löbe ütötte a fiatal *Bonyár*.

Az apa és fiu ezért feljelentettek a bíróságnál s a pécsi kir. törvényszék az idősebbet 1 havi, a fiatalat pedig hat heti fogházra ítélte, mely ítélet jogerős.

§ A mi késik, nem mulik. Még katonakorában követelt el *Esek* János, jelenleg érsekújvári lakos tiltott cselekményt, a mely miatt már kétszer is meg volt idézve végtárgyalásra a pécsi kir. törvényszék elé, azonban ő nem jelent meg az idézésre, úgy hogy most is rendőri fedezet mellett vezetett elő a tárgyalásra.

A múlt év tavaszán Nagy-Atádon ette a császár kenyerét *Esek* János *Varga* Bálint nevű társával egyetemben, mint az ottani méntelephez beosztott katona s egy alkalommal *Dályokon* jártak, a mikor is kincstári tulajdont képező szénát és zabot adtak el *Fischer* András odavaló kocsmárosnak egy forint 28 krajcárért és két rövid szivarért.

Ebből az ügyből kifolyólag tettestársai már elíteltettek, *Fischer* András a mohácsi járásbíró által 30 forint fő és tíz forint mellékbüntetésre, *Varga* Bálint pedig a hadbíró által hat heti garnizonáristomra.

Most azután *Esek* Jánosra is kiszabta a pécsi kir. törvényszék a büntetést, három napi fogházzal sújtván, mely ítéletben megnyugodott és kitöltését meg is kezdette.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember 9-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.)

A képviselőházban ma *Lukács* pénzügyminiszter mondotta el az exposé-t. Konstatálta, hogy az 1897. év költségvetése 27 millió 710 ezer forinttal kedvezőbben zárul mint a megelőző évé, amennyiben 460.005,399 frt rendes kiadással szemben 482.464,037 forint rendes bevétel áll, tehát a fölösleg itt 22.448,683 forint.

Ellenkezőleg van ez a rendkívüli kiadásoknál, a hol 20.839,566 forint bevétellel 23.259,047 forint kiadás áll szemben, tehát a hiány 2.839,566 forint.

Összegezve a rendes és rendkívüli kiadásokat 503.264.446 frt. kiadással 503.303,603 forint bevétel áll szemben, tehát fölösleg marad 39.157 forint, a mely a tavalyi 48.721 forintnyi fölösleghöz 9563 forinttal kevesebb.

Ezután kijelenti a miniszter, hogy a kormány legközelebbi teendőit a valuta sürgős és végleges rendezése, a bankkérdés megoldása és a kereskedelmi szerződés szabályozása fogják képezni s kéri a házat, hogy a beadandó javaslatoknak a tárgyalásnál ne állják útját. Ezután áttértek a napirend vitára.

Rátkay László szemére lobbantja a kormánynak, hogy az 1898-iki törvényekben foglalt ígéretét nem tartotta meg. »Kiváncsi vagyok — mondja — vajjon a törvényhozás másik faktora, a király, meg fogja-e szavát tartani!«

Szilágyi einök megint a szónokot, hogy ilyen kifejezésekkel ne éljen a király személye ellen.

Rátkay folytatva beszédét, így szól: »Drámát vártam, de látom, hogy a kormány itteni szereplése operettebe illő.« Beszédét az ellenzék tapsai között folytatja és fejezi be.

Utána még Hegedüs, Major és Szalay Károly beszéltek.

TAVIRATOK.

— **A kaneai áldozatok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Havas ügynökség jelentése szerint Kaneában a megölt keresztények száma meghaladja a négyszázat s ezenkívül még nincs kiderítve, hogy hányan vesztették életüket és feküsznek a lerombolt épületek alatt. A bombázás folyamán huszonegy ágyulövés tétetett.

— **Francia-orosz jegyzék-váltás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Párisban megjelenő *Gaulois* teljes biztonsággal állítja, hogy a francia kormány és *Muraviev* között a békejavaslat tárgyában jegyzék-váltás folyt.

— **A Dreyfus-ügy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A párisi lapok közül a *Figaro* azt jelenti, hogy *Zurlinden* arról értesítette *Brissont*, hogy az iratokat még három napig kell tanulmányoznia. A *Journal* és *Eclair* pedig állítólag beavatott helyről kapott értesülések szerint azt írják, hogy *Zurlinden* meggyőződött a revízió lehetetlen voltáról és be fogja adni lemondását.

Az eltűnt Eszterhazy tartózkodási helye mindeddig ismeretlen.

— **A német nagykövet és a Dreyfus-ügy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A római „*Tribuna*“ tegnap szenzációs hírt közölt. Azt, hogy *Münster* gróf, a párisi német nagykövet tegnap reggel meglátogatta *Delcasse* francia külügyminisztert és *Vilmos* német császár nevében ismételte előtte a nyilatkozatot, hogy a legeslegtitikosabb okmánycsomó iratai, *Vilmos* császárnak Dreyfusshoz és *Dreyfus* Vilmos császárhoz intézett levelei egytől egyig hamisítványok. *Münster* gróf figyelmeztette a francia külügyminisztert, hogy *rendkívüli komoly következményei lehetnének* annak, ha a francia kormány a Dreyfus-pör revíziója esetében, a titkos iratesomó bemutatásakor, a hamisított le-

veleket valódiak gyanánt mutatná be. A német nagykövet e nyilatkozata Párisban óriási izgatottságot keltett. A kormány lapjai azzal igyekeznek a hír fontosságát kisebbíteni, hogy megcáfolják a hír formáját és külsőségeit.

— **A Dreyfus-pör revíziója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisban a *Dreyfus-pör revíziójának halogatása* újabb bátorságot adott az *Esterházy* pártján levő ujságoknak. Ma már megint azon a hangon irnak, melyen a hamisítás felfedezése és *Henry* öngyilkossága előtt irtak; sőt azt látszanak remélni, hogy a közvélemény hozzájuk fog újra csatlakozni. *Rochefort* a következőket írja az „*Intransigeant*“-ban: „A revízióból nem lesz semmi, mert mihelyt *Dreyfus* francia földre lép, fellázad a nép és megbuktatja a mostani miniszteriumot. Azután a világ semmi hatalma sem lesz képes a felbőszült tömeget attól visszatartani, hogy *Dreyfust* *melincheje*.“

— **Hová szökött Walsin-Esterházy?** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Walsin-Esterházy* őrnagy — mint Párisból írják — *Osztendébe* szökött.

KIR. TÁBLAI ÉRTESÍTŐ.

1898. éviszeptember hó 5-én s köv. napjain elintéztett ügyek.

(Rövidítések magyarázata: hh. = helyben hagyva, mv. = megváltoztatva, rmv. = részben megváltoztatva, fo. = feloldva, rend. = rendkívüli módon vissza, ms. = megsemmisítve, rms. = részben megsemmisítve, vu. = visszautasítva, hna. = hely nem adatott.)

I. Polgári tanács.

Előadó: *Tóttóssy Béla*.

- V. 1395. Horváth József s t. — özv. Farkas Farkasné 1800 frt. — hh.
1742. Ifj. Kerner József s t. — özv. Kerner Mátyásné öröks. — hh.
1748. Bátor József — Varga Anna házass. fölb. — fo.
1800. Pfeifer Zsuzsanna — Lasitz Fülöp > >
— hh.
1893. Boczor János — Marosi Éva > >
— hh.
1905. Bereczk Irma — Vargha Béla > >
— hh.
III. 2226. Özv. Szélesi Jánosné — Szélesi Katalin zárlat. — hh.

Előadó: *Kaufmann Nándor*.

- V. 1804. Hidasd község — Zsolnay Vilmos szerződ. érvényt. — mv.
2155. Klein Lázár — özv. Császár Józsefné 125 frt. — ms.
2171. Stern László csődnyitás. — hh.
III. 2144. Első magyar gazdasági gépgyár — Grünfeld Samu végr. — fo.
2154. Klein Lázár — özv. Császár Józsefné bizt. végr. — mv.
2158. Polgár Józsefné — Wolsinszky Emilné végr. — mv.
2168. Özv. Schleicher Józsefné s t. — Virág Dávid s n. végr. — hh.
2172. Kk. Tomisa István s t. — Baksa István s t. zárlat és végr. — hh.
2213. Letenyei takptár — Kovács János s t. bizt. végr. — rend.

II. polgári tanács.

Előadó: *Graff Károly*.

- III. 1730. Holovics Pál — Szabó Zsuzsanna zjog. előj. — rend.
1731. Márcz János s n. — Lux Henrik szolgalm. bek. — mv.
1736. Patzák Terézia — Patzák Ágoston zjog. előj. — rend.
1761. Fritz József — Maár János s t. ellenmondás. — rend.
1762. Petrov György s t. — Perisin Jula > >
— rend.
1864. Patzák Terézia — Patzák Ágoston zjog. bek. — rend.
2019. Wanka Elek s t. — Knezevits Stipó végr. — vu.

2030. Fischel Sándor — Dolencsik Mátyás > >
— hh.
2060. Ráth János s n. — Siklós nagyközség s t. végrehajtás. — rend.
2097. Kucsebár Ádám s n. — Krizsován István végrehajtás. — rend.
2132. Dr. Dombosi Mór — Török Elemér s n. végr. — hh.

Előadó: *Zsabokrszky Ferenc*.

- III. 1737. Dr. Schlesinger Ernő — Teleki József végr. — hh.
1768. Tamási takptár s t. — Brányi Mihály s t. végreh. — vu.
1833. Tamási takptár s t. — Brányi Mihály s t. végreh. — hh.
1832. Özv. Herczeg Ignácné és fiai — Brányi Mihály s t. végr. — rend.
1809. Szautter Gusztáv — Popovics Fülöp végr. — hh.
1829. Muraközi takptár — Ruzsics Mihály > >
— rend.
1852. Zlatarics Vinkó s t. — Zlatarics Fülöp > >
— rend.
1882. Dr. Bók Zalán Lajos — Krausz Károlyné végreh. — ms.
1977. Pirnitzer József és fiai — Geiger Gyula végr. — vu.
2096. Gocza János — Kuneer József végr. mszűnt. — rmv.
2135. Ifj. Csorba Ede — Bürgner Albert s n. végr. — rmv.
2139. Bús Lajosné s t. — Sipos Matild végr. — hh.

Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos*.

- V. 2079. Huszti János becs. sért. — fo.
2133. Kesi Kósa Remus s t. magán. ell. erősz. — rmv.
2134. Czuppon Károly s t. k. t. sért. — hh.
2135. Gersei Anna s t. lopás. — rmv.
2136. Kovács József > > — rmv.
2587. Keresztes Ferenczné s t. lopás. — hh.

Előadó: *Cziglányi Béla*.

- V. 1452. Czebei Péter halált ok. súly. t. sért. — hh.
1456. ifj. Fata Ferencz ham. eskü. — hh.
1615. Gaszner Péter s t. magán. ell. erősz. — hh.
1622. Jakovitska Bernát s t. több rend. lopás. — mv.
1625. Fleischmann Mihály lopás. — rmv.
1640. Kis János s t. > > — hh.
2625. Kolompár Szalai Ferenc s t. lopás. — hh.
2628. Bene Adám gyilk. — hh.
2634. Horváth Péter gyujt. — hh.
III. 1510. Balázs Vendel s t. sikk. — hh.
1549. Vidolovits Mátyás s t. sért. — vu.
1591. Visnyei Mihály > > — hh.
1618. Kis Takács Andrásné id. ing. jogt. rong. — rend.
1682. ifj. Horváth Antal s t. sikk. — fo.
2162. Matics Sztipó lopás s t. sért. — rmv.

Elintézésre kitűzött ügyek.

Bejelentések 1898. évi szeptember hó 12. s köv. napjaira.

I. Polgári tanács.

Előadó: *Tóttóssy Béla*.

- V. 1939. Mitzki Sidonia — Neufeld József házass. felb.
2014. Kovács György — Kovács Erzsébet > >
2057. Bellai János — Pap Lidia > >
2094. Hasdi János — Nyárasdi Mária > >
III. 2255. Szelig Gáspár — Leopold Lajos 650 frt 27 kr.
2290. Plackó Mária — Fortunató Román végr. mszűnt.

Előadó: *Kaufmann Nándor*.

- V. 1866. Farkas Sándor — A cs. kir. déli vaspálya társ. 648 frt.
1867. Farkas Sándor — A cs. kir. déli vaspálya társ. 648 frt.
1875. özv. Beksits Gyuláné — Szily Mihály 50 frt.
III. 2253. Jasna Bräuer — Stern László bizt. végr.
2287. Letenyei takptár — Kovács János s n. végr.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Graff Károly*.

- III. 1775. Kieh Lipót — Wimmer József zjog. bek.
1810. Heller Adolf — Schultheisz Pál zjog. előj.
1819. Magyar állam kincstár — Mózes János zjog. bek.
1831. Balog Mihály s t. tulajd. jog és kikötm. bek.
1834. Burghardt János — Kienle József s t. előj. zjog. törl.
1835. Szabó András — Fehér György tul. jog bek.
1836. Scottó Dongles — Topfer Pálné > >
1995. Jankó Sándor s n. — Varga József ellenmond. — rend.
2012. Koszér Tamás — Horváth György s t. végr.
2121. özv. Dávidovits Józsefné — Fábian Anna > >
2188. Dürnkopf s t. bécsi cég — Obetkó Gyula végr.
2203. Gyenis József — Zsuzsits István végr.
2209. Ullmann Károly — Danc Mihály > >

Előadó: *Zsabokrszky Ferenc.*

- III. 1763. Pánics Pálné — Balázs Pál s n. végr.
1773. Kotnig Simon s t. önkéntes ár.
1825. Egyed Mihály — Szalai Mari s t. végr.
1830. Mühl Henrik — Neun Henrik s n. »
1844. Spiegl Albert — Marton Balázs végr.
1846. Dr. Földi Béla — Erdorf Miklós s n. végr.
1862. öz. Wutsák Miksáné — Hajdarovits Erzsébet végr.
1897. Hógyészi takptár — Fuchs György s n. végr.
2064. öz. Matolcsi Sándorné — ifj. Magyarica József s n. végr.
2065. öz. Matolcsi Sándorné — ifj. Magyarica József s n. végr.
2202. Dr. Tóth József — Takács Lőrinc végr.
2264. » — » — »

Büntető tanács.

Előadó: *Bócz Alajos.*

- V. 2137. Tóth János becs. sért.
2151. Csencsetz János lopás.
2152. Tóth Ferenc s t. becs. sért.
2189. Vajda József s t. k. t. sért.
2190. Gyurkó Ferenc k. t. sért. és becs. sért.
2191. Pap Ferencné becs. sért.
2225. Tallián István s t. lopás.
2270. Boka Dánielné s t. becs. sért. k. t. sért.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1687. Zsiga András s t. s. t. sért.
1693. Mendli József s t. lopás, org.
2146. Kreszinger György s t. m. lak sért.
2223. Göndöcs Sándor s t. sért.
2241. Kecskés István s t. hat. ell. erősz.
2283. Halász Jánosné s t. ember ölés.
2311. Korpics Ferenc lopás.
2336. Gelencsér Lukács s t. m. lak sért.
2343. Rittinger Boldizsár suly. t. sért.
2304. Nagy Márton s t. szánd. emb. ölés.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

DOMJÁN OTTHMÁR

tekeasztal-, portale-, bútor- és épület-asztalos
Pécsett, Árpád-utca 37. szám.

Elvállai tekeasztalok átalakítását és áthuzást

kamgarn-billardszövevettel,

s szakmájába vágó mindenféle munka elvégzését.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Plüss-Staufer-féle ragasz

henger- és üvegben,

arany és ezüst éremmel többszörösen kitüntetve, már 10 év óta mint leghatályosabb összekötő és ragasztó szer ismeretes, tehát a **legkitünőbb** szer törött tárgyak összeragasztására. Kapható **Pécsett, Alt és Bóhm** kereskedésében.

Helybeli biztosító intézet gyakornokot

keres fizetéssel. Ajánlatok „**Gyakornok**” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

1874. óta fennálló

Zongora-, harmonium és pianino-raktár

Goldstein J.

Pécsett, országút 56, (haltérrel szemben)

Legnagyobb választék

Zongora vont hurokkal
ongora kereszt hurokkal
ongora öntött kerettel
ongora vashangolókkal
ongora kereszt hangfogókkal
ongora viszhangszeleppel.

Elismerő oklevél Pécs 1888.

3 tuczat 5 forintért

valódi francia

Gummi vagy **halhólyagot**

a legfinomabb minőségben szállít a »Nagybani-gummi-áru raktár« IX. ker., Üllői-ut 21. szám. Szétküldés titoktartás mellett utánvétellel, nem tetsző árukért a pénz visszaadatik.

1957. sz.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. jbiróságnak 1898. évi S. p. I. 269/3. számú végzésével, Dr. Zöld Sándor telperes részére, Bauman József alperes ellen 38 frt 50 kr. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 353 frtra becsült ingóságokra, a fentidézett pécsi járásbírói V. II. 241/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak alperes lakásán Szabolcsban, végr. szenvedő lakásán leendő megtartására határidőül 1898. évi szeptember hó 10. napján d. u. 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, felszerelések, ruhák s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Pécsett, 1898. évi augusztus hó 26-ik napján.

Engler Kálmán

kir. bir. végrehajtó.

UNIV. MED.

Dr. GÁL JENŐ

fogspezialista, fogmúto.

Lakik: Széchenyi-tér, a takarékpénztár új palotájában.

☛ Rendel d. e. 9—12-ig, d. u. 2—6 óráig. ☛

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a hazai, mint a külföldi egyetemeken elsajátított módszer szerint a modern technika vívmányainak felhasználásával készít jótállás mellett: arany, platin-arany, porcellán, üveg, ezüst, rézamalgam és cementplombákat, kautschuk és fémbe foglalt fogsorokat, korona- és hidmunkákat, különböző stiftfogakat, obturatorokat, helyettesít reszelt állkapcsokat, kijavit igazítógépezetekkel hibásan álló fogakat stb.

Foghuzás kéjgázzal és a nélkül.